

7. INTERNET SERVIS

Sa aspekta pristupa Internetu, kod korisnika u Srbiji najzastupljeniji je *dial-up* pristup. Ovaj tip pristupa uglavnom se ostvaruje na konvencionalan način, zatim preko ISDN PRI interfejsa ili SMIN (*Serbian Multiservice Internet Network*) mreže Telekom Srbija. Telekom Srbija je u svojoj mreži obezbedio potrebne kapacitete, kojima je omogućen i širokopojasni pristup Internetu, posredstvom ADSL modema koji se postavljaju kod krajnjeg korisnika. Pored *dial-up* pristupa, najčešći načini realizacije pristupa Internetu od strane krajnjeg korisnika jesu kablovski pristup i ADSL.

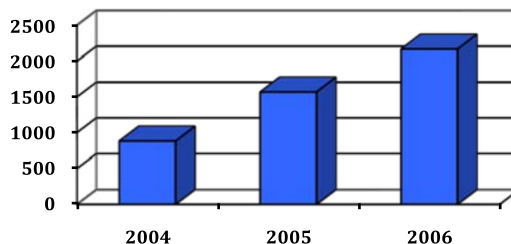
Tabela 7. Broj provajdera prema načinu realizacije pristupa

Broj provajdera na osnovu načina pristupa	2004	2005	2006
Dial-up	30	34	51
Koaksijalni kabl	3	5	9
Optički kabl	0	0	0
Radio pristup (bežični pristup)	27	38	75
xDSL	0	12	16
Drugo (preko zakupljene linije + ISDN)	27+16	28+18	28+15
Ukupno	61	66	109

Izvor: RATEL

Ukupan ostvareni prihod od Internet servisa povećan je u odnosu na prethodnu godinu za 38%, što je, kao i rast broja korisnika modernih informaciono-komunikacionih tehnologija, svakako ohrabrujući podatak za dalji razvoj Interneta u Srbiji.

Slika 48. Ostvareni prihod od Interneta u milionima dinara

Izvor: RATEL

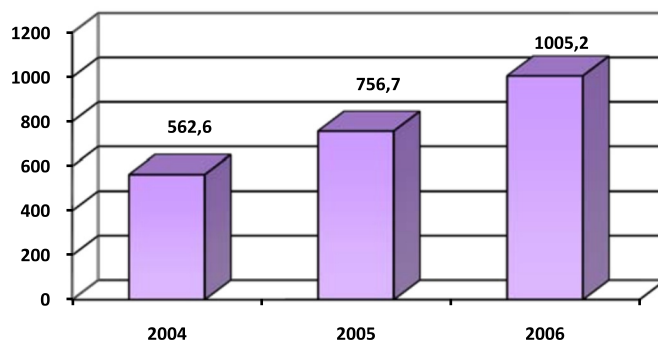
Ukupan broj pretplatnika Interneta u 2006. godini je bio preko milion, što predstavlja rast od oko 35% (Slika 49.). Što se tiče tehnologija i dalje dominira *dial-up* pristup, koji je pored bežičnog pristupa i najjeftiniji, ali pruža i najlošiji kvalitet.

**Broj
pretplatnika
preko milion**

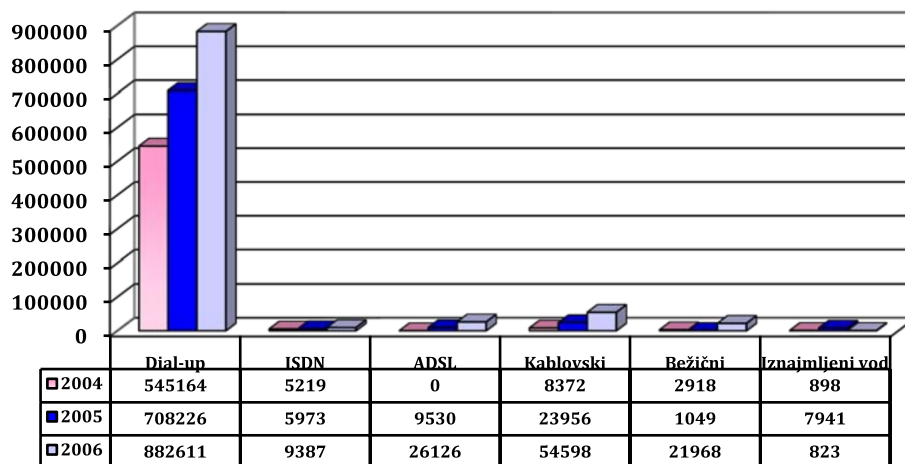
Najveći rast broja pretplatnika je zabeležen u bežičnom pristupu koji je povećan čak 20 puta u odnosu na 2005. Osim toga, treba pomenuti porast primene ADSL tehnologija, koje su ušle u upotrebu 2004. godine. Rast ove širokopojasne tehnologije je nešto što treba ohrabriti i podržati, jer, od postojećih tehnologija, ADSL pruža najkvalitetniji servis, odnosno najveće protoke (Slika 50.).

Slika 49. Broj pretplatnika Interneta u hiljadama

Izvor: RATEL

Slika 50. Raspodela broja pretplatnika prema načinu pristupa

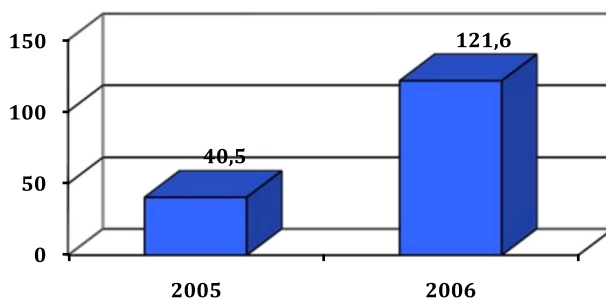
Izvor: RATEL

Broj korisnika širokopojasnih servisa se povećao čak tri puta u odnosu na 2005. Ovakav rast u velikoj meri je uzrokovan primenom novih tehnologija i povećanjem kapaciteta u domenu ADSL-a i kablovskog Interneta, kao i snižavanje cena usluga. Pozitivan trend rasta

broj korisnika i kvaliteta širokopojsnih usluga, je od strateškog značaja za razvoj telekomunikacija.

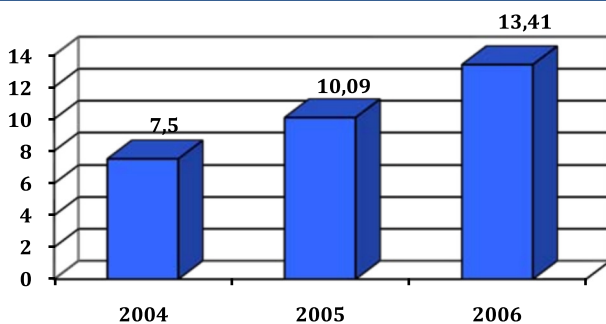
Slika 51. Broj korisnika širokopojsnih servisa u hiljadama

Izvor: RATEL

Ostvaren je rast u broju pretplatnika Interneta na 100 stanovnika i sada iznosi oko 13. Međutim, to je i dalje ispod proseka zemalja jugoistočne Evrope, koji iznosi oko 19.

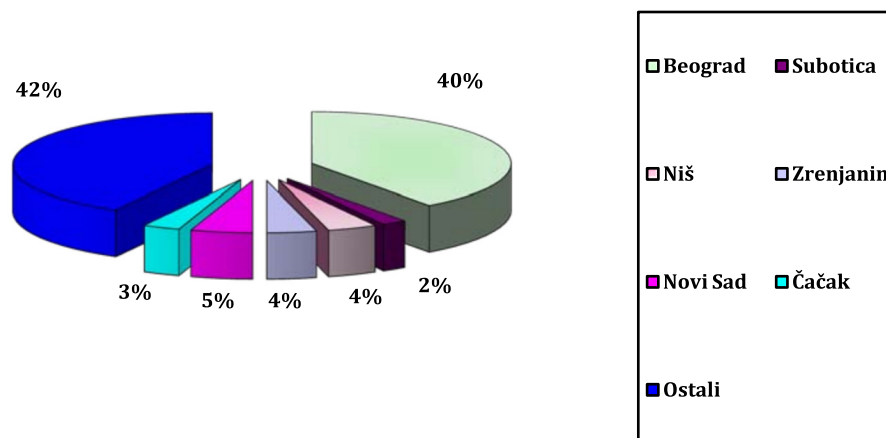
Slika 52. Broj korisnika Interneta na 100 stanovnika

Izvor: RATEL

Geografska raspodela provajdera u Srbiji je prilično ravnomerna – manje od polovine radi u Beogradu, dok oko 20% provajdera radi u ostalim većim gradovima, a oko 40% je zastupljeno po drugim mestima.

Slika 53. Geografska raspodela Internet provajdera

Izvor: RATEL

Na osnovu cenovnika koji su objavljeni na Internet stranicama provajdera može se primetiti da se nudi veliki broj različitih paketa, koji omogućavaju različite protoke i različitu tehnologiju pristupa krajnjem korisniku.